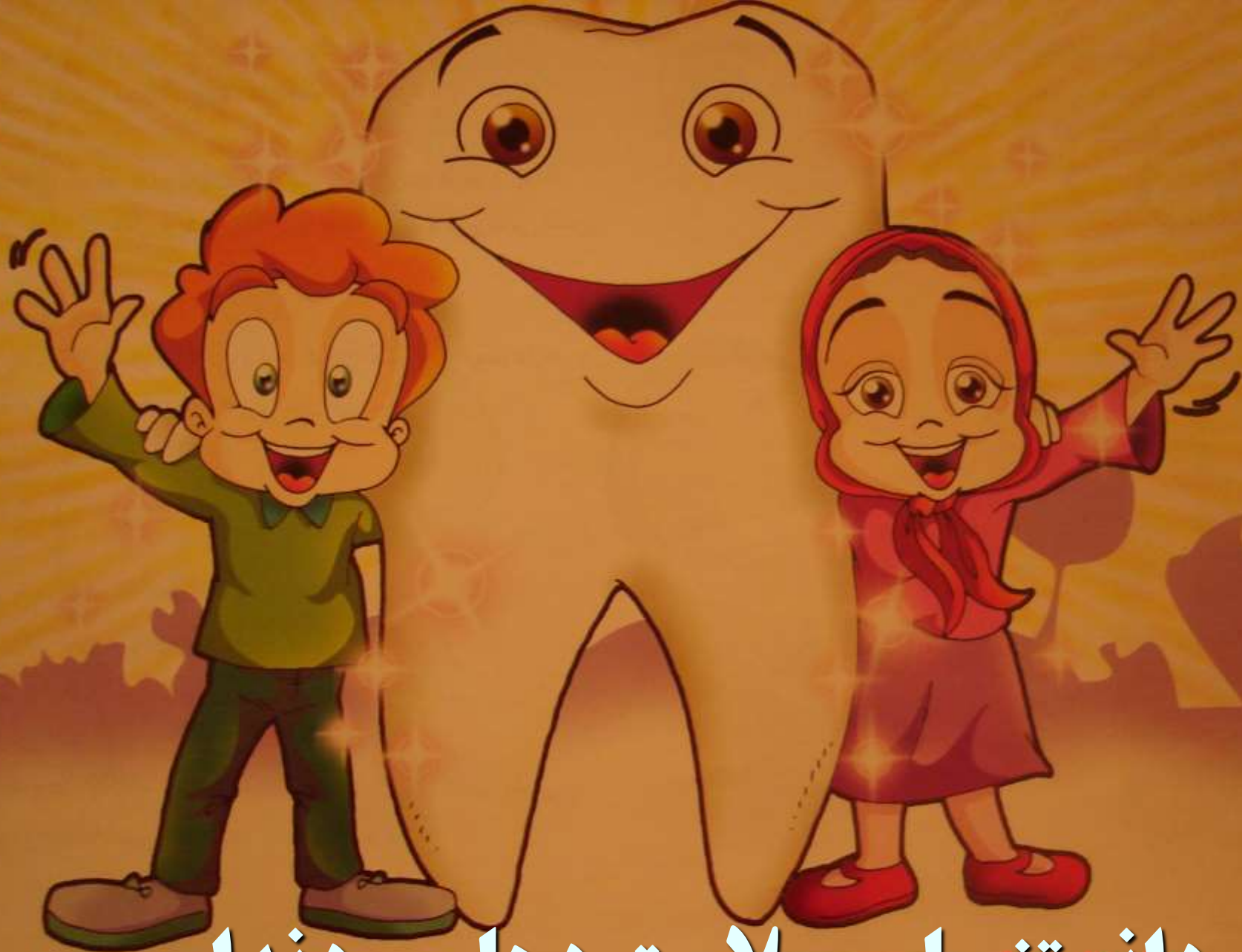
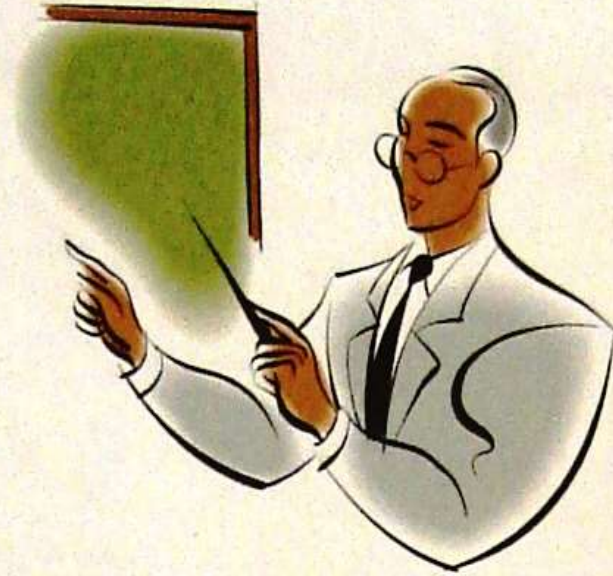

به نام خدا

دانشتیهای سلامت دهان و دندان

فصل اول

آشنایی با قسمتهای مختلف دهان و دندان

پس از مطالعه این فصل، انتظار می‌رود شما بتوانید:

۱. نقش دهان و لایه‌ها و سطوح دندان را بیان کنید.

۲. موقعیت هر دندان (شیری و دائمی) در فک را در چارت مربوطه رسم کنید.

۳. اهمیت دندانهای شیری را شرح دهید.

۴. دندان ۶ سالگی و اهمیت آنرا بیان کنید.

۵. بطور عملی، معاینه دهان و دندان را انجام دهید.

آشنایی با قسمت های مختلف دهان و دندان:

نقش دندان :

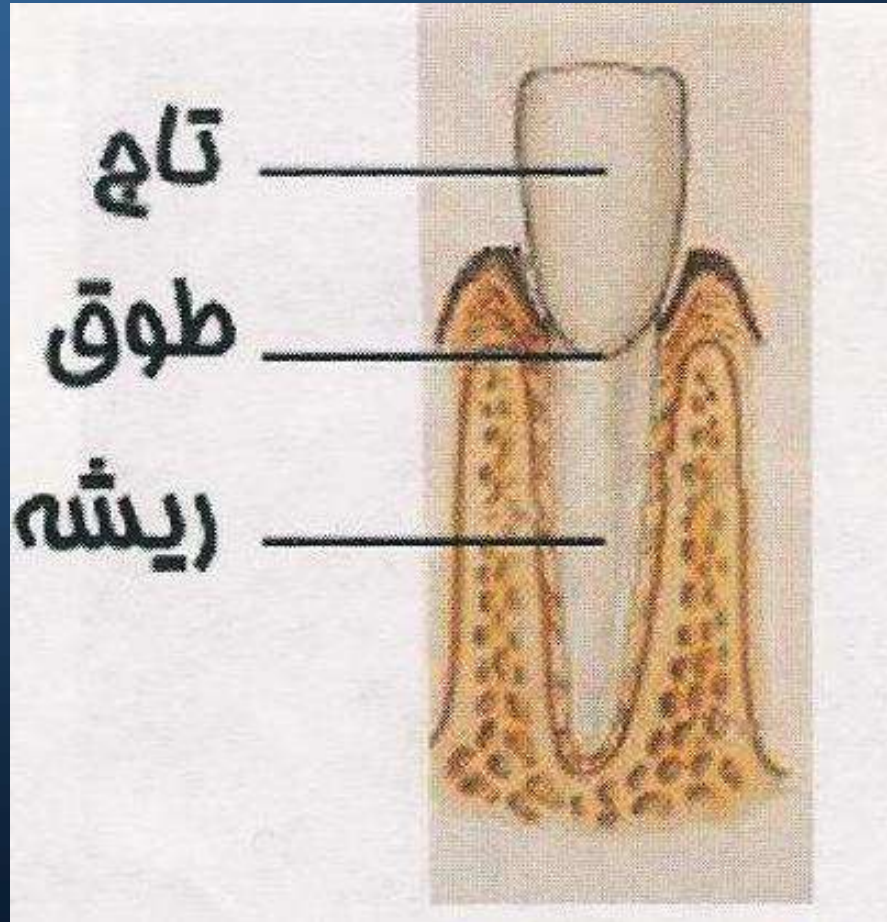
✓ جویدن

✓ تکلم

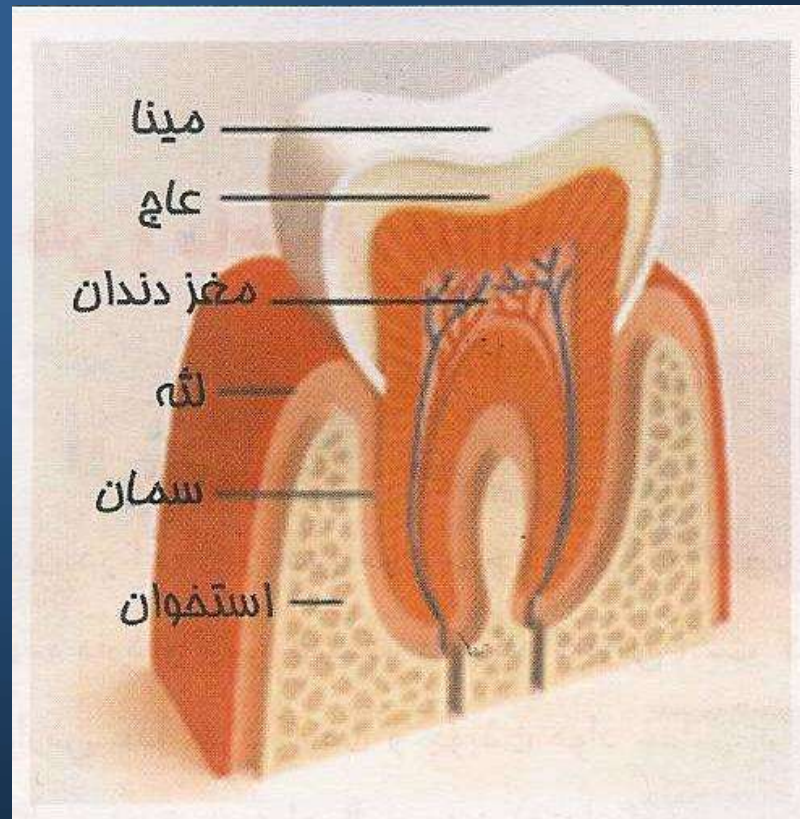
✓ حفظ زیبایی صورت

بخش های مختلف دندان:

لایه های مختلف دندان:

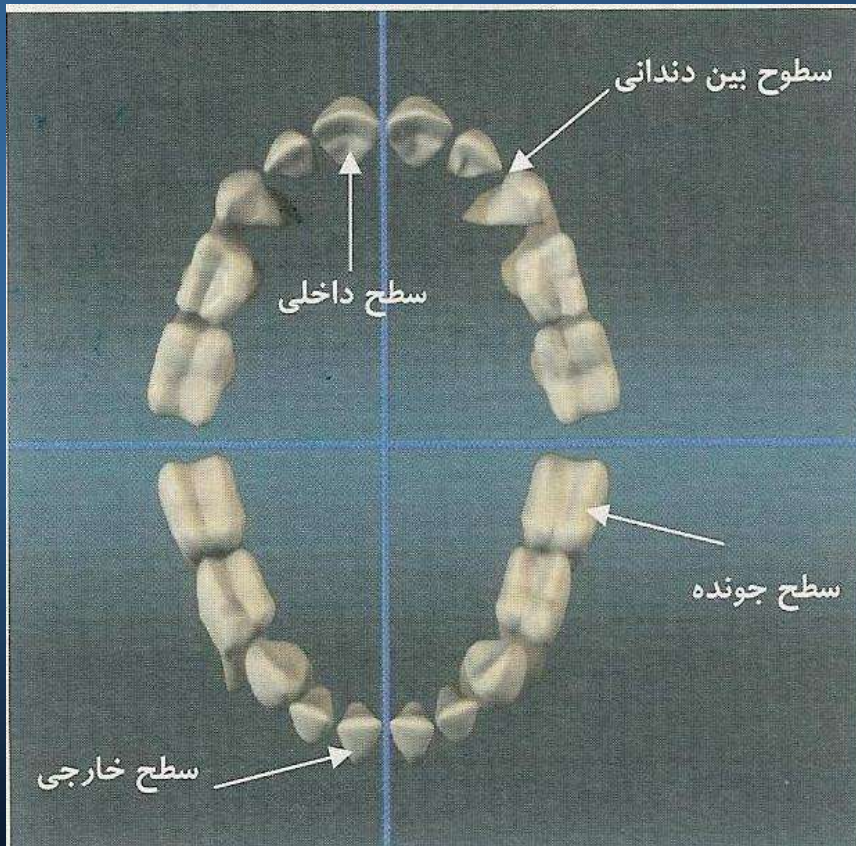

به مجموع لثه و استخوان و الیافی که دندان را در استخوان نگه
می دارند بافت های نگهدارنده دندان گفته
می شود.

سطوح مختلف دندان ها:

✓ هر دندان دارای ۵ سطح است :

سطح خارجی
سطح داخلی
سطح جونده
سطوح بین دندانی

دوره های دندانانی:

- ❖ دوره دندان شیری
- ❖ دوره دندان مخلوط
- ❖ دوره دندان دائمی

دندان شیری:

- زمان رویش : حدود ۶ ماهگی
- زمان تکمیل : ۲ تا ۵/۲ سا لگی
- تعداد کل : ۲۰ عدد

دندان دائمی:

- زمان رویش : حدود ۶ سالگی
- زمان تکمیل : ۱۲ الی ۱۳ سالگی
- تعداد کل : ۳۲ عدد

تفاوت دندانهای شیری و دائمی

معیار	دندان شیری	دندان دائمی
اندازه	کوچکتر	بزرگتر
رنگ	روشن	کدر
تاج	کوتاهتر (پیازی شکل)	بلندتر
سطح جونده	کوچکتر	بزرگتر

اهمیت دندانهای شیری:

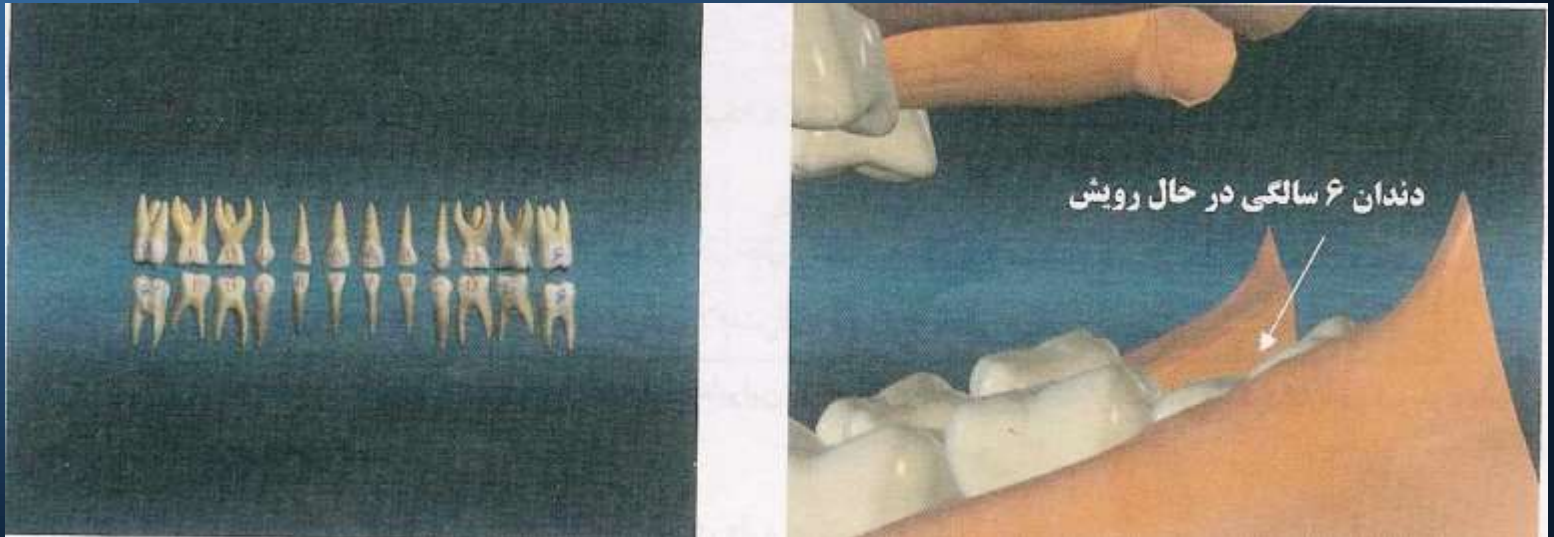
- ✓ حفظ فضای لازم برای رویش دندانهای دائمی
- ✓ کمک به رشد و تکامل صورت
- ✓ اهمیت در جویدن و هضم غذا
- ✓ اهمیت در تکلم و بیان صحیح حروف

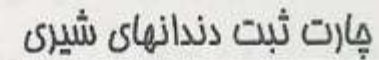

دندان ۶ سالگی و اهمیت آن :

- اولین آسیای بزرگ دائمی
- محل رویش آن پشت آخرین دندان شیری

نیمہ چپ فک بالا

E D C B A

A	B	C	D	E
1	1	1	1	1
2	1	1	1	1
3	1	1	1	1
4	1	1	1	1
5	1	1	1	1
6	1	1	1	1
7	1	1	1	1
8	1	1	1	1
9	1	1	1	1
10	1	1	1	1
11	1	1	1	1
12	1	1	1	1
13	1	1	1	1
14	1	1	1	1
15	1	1	1	1
16	1	1	1	1
17	1	1	1	1
18	1	1	1	1
19	1	1	1	1
20	1	1	1	1
21	1	1	1	1
22	1	1	1	1
23	1	1	1	1
24	1	1	1	1
25	1	1	1	1
26	1	1	1	1
27	1	1	1	1
28	1	1	1	1
29	1	1	1	1
30	1	1	1	1
31	1	1	1	1
32	1	1	1	1
33	1	1	1	1
34	1	1	1	1
35	1	1	1	1
36	1	1	1	1
37	1	1	1	1
38	1	1	1	1
39	1	1	1	1
40	1	1	1	1
41	1	1	1	1
42	1	1	1	1
43	1	1	1	1
44	1	1	1	1
45	1	1	1	1
46	1	1	1	1
47	1	1	1	1
48	1	1	1	1
49	1	1	1	1
50	1	1	1	1
51	1	1	1	1
52	1	1	1	1
53	1	1	1	1
54	1	1	1	1
55	1	1	1	1
56	1	1	1	1
57	1	1	1	1
58	1	1	1	1
59	1	1	1	1
60	1	1	1	1
61	1	1	1	1
62	1	1	1	1
63	1	1	1	1
64	1	1	1	1
65	1	1	1	1
66	1	1	1	1
67	1	1	1	1
68	1	1	1	1
69	1	1	1	1
70	1	1	1	1
71	1	1	1	1
72	1	1	1	1
73	1	1	1	1
74	1	1	1	1
75	1	1	1	1
76	1	1	1	1
77	1	1	1	1
78	1	1	1	1
79	1	1	1	1
80	1	1	1	1
81	1	1	1	1
82	1	1	1	1
83	1	1	1	1
84	1	1	1	1
85	1	1	1	1
86	1	1	1	1
87	1	1	1	1
88	1	1	1	1
89	1	1	1	1
90	1	1	1	1
91	1	1	1	1
92	1	1	1	1
93	1	1	1	1
94	1	1	1	1
95				

E D C B A

نیمہ چپ فک پائین

لہذا راست فکری باید

نیمہ چپ فک پائین

چارت ثبت دندانهای دائمی

نیمہ راست فک بالا

لَيْمَهُ حَيْبُ فَكٍ بَالَا

Λ Υ Γ Δ Ε Ζ Η

1 P W F O 4 Y A

Λ Υ Γ Δ Ε Ζ Η

1 P W F O G Y A

لیمہ راستہ کی پائپ

نیمہ مپ فک پائین

معاینه دهان و دندان:

وسایل لازم:

چوب زبان

چراغ قوه

گاز تمیز

بیماری های دهان و دندان

فصل دوم

بیماریهای دهان و دندان

پس از مطالعه این فصل، انتظار می‌رود شما بتوانید:

۱. چگونگی ایجاد پوسیدگی را توضیح دهید.
۲. علائم پوسیدگی دندان را نام ببرید.
۳. محلهای شایع بروز پوسیدگی در دندان را بیان کنید.
۴. تفاوت لثه سالم و لثه ملتهب را توضیح دهید.
۵. علت بیماری لثه و عوامل مؤثر بر پیشرفت آنرا بیان کنید.
۶. توصیه های لازم در زمان بروز برفک را توضیح دهید.
۷. توصیه های لازم را در زمان بروز تبخال بیان کنید.
۸. عوامل دهانی و خارج دهانی بوی بد دهان را نام ببرید.

پوسیدگی دندان:

تعریف پوسیدگی

پلاک میکروبی: میکروبه‌های داخل دهان، مواد غذایی، مواد قندی لایه‌ای را روی دندانها تشکیل می‌دهند که **پلاک میکروبی** نامیده میشود.

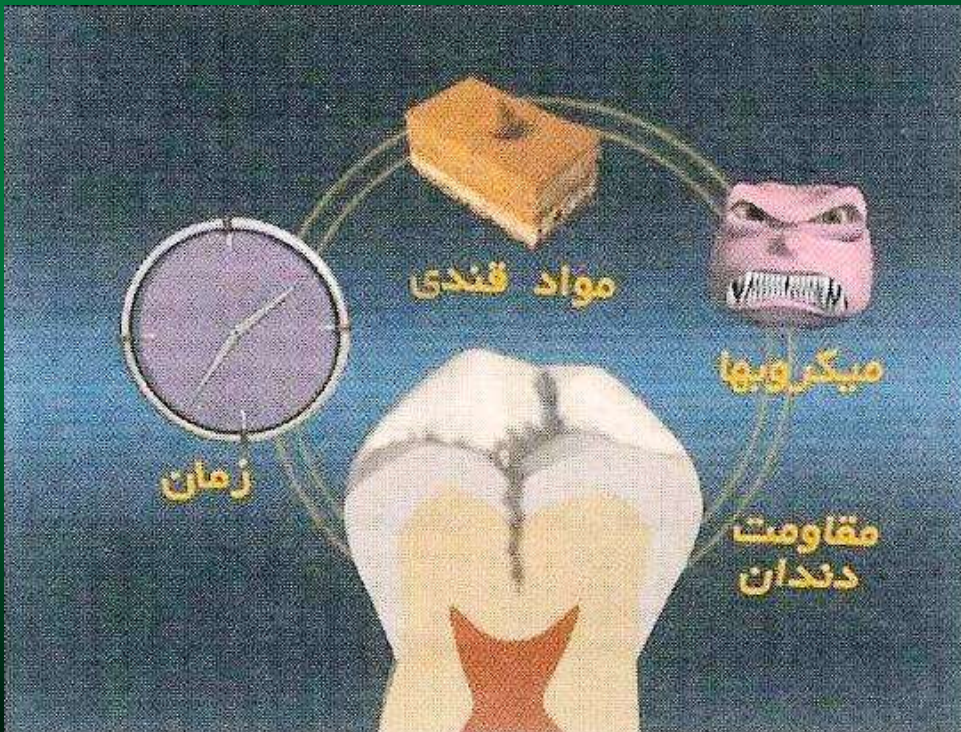

عوامل پوسیدگی زا :

❖ عدم رعایت صحیح و به موقع بهداشت دهان و دندان

❖ مصرف نامناسب مواد قندی

❖ مقاومت شخص

محل‌های شایع پوسیدگی:

❖ شیارهای سطح جونده

❖ سطوح بین دندانی

❖ طوق دندان

علائم پوسیدگی دندان :

- ▼ تغییر رنگ مینا به قهوه‌ای یا سیاه
- ▼ سوراخ شدن دندان
- ▼ بوی بد دهان
- ▼ حساس بودن یا درد گرفتن هنگام غذا خوردن

مراحل پیشرفت پوسیدگی:

لثه و بیماری های آن:

❖ **تعریف لثه سالم:**

❖ رنگ صورتی

❖ قوام سفت و محکم

❖ تبعیت شکل لثه از شکل و طرز قرار گرفتن دندانها

❖ تیز بودن لبه آن

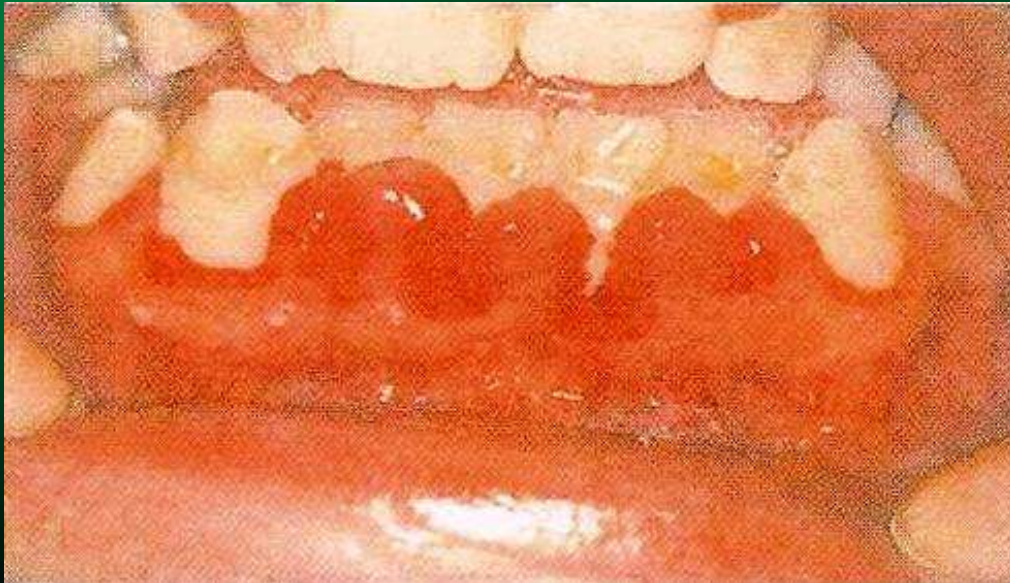
بیماری لثه:

عوامل موثر در پیشرفت بیماری لته :

- ❖ قدرت دفاعی بدن
- ❖ قرار گرفتن دندان ها
- ❖ بیماری های سیستمیک

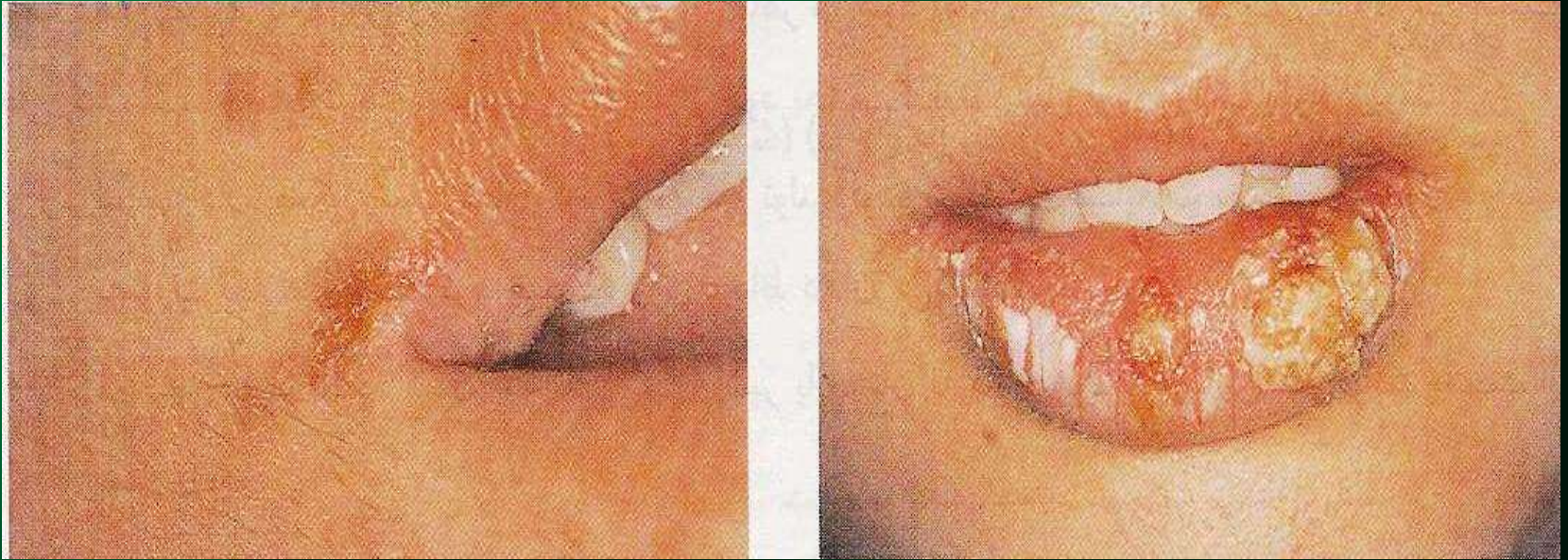
بیماری های شایع دهان:

برفک

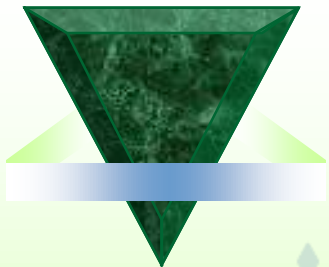

تبخال:

آفت:

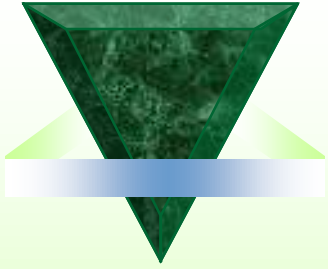
فصل سوم

پیشگیری از بیماریهای دهان و دندان

پس از مطالعه این فصل، انتظار می‌رود شما بتوانید:

۱. راههای پیشگیری از پوسیدگی را نام ببرید.
۲. روش صحیح مسواک کردن و نخ کشیدن دندانها را بطور عملی نشان دهید.
۳. نقش و نحوه تأثیر فلوراید را توضیح دهید.
۴. نحوه تغذیه صحیح متناسب با حفظ سلامت دندانها را بیان کنید.
۵. نحوه صحیح استفاده از دهانشویه سدیم فلوراید ۰/۲ درصد را بیان کنید.

اصول بهداشت دهان و دندان:

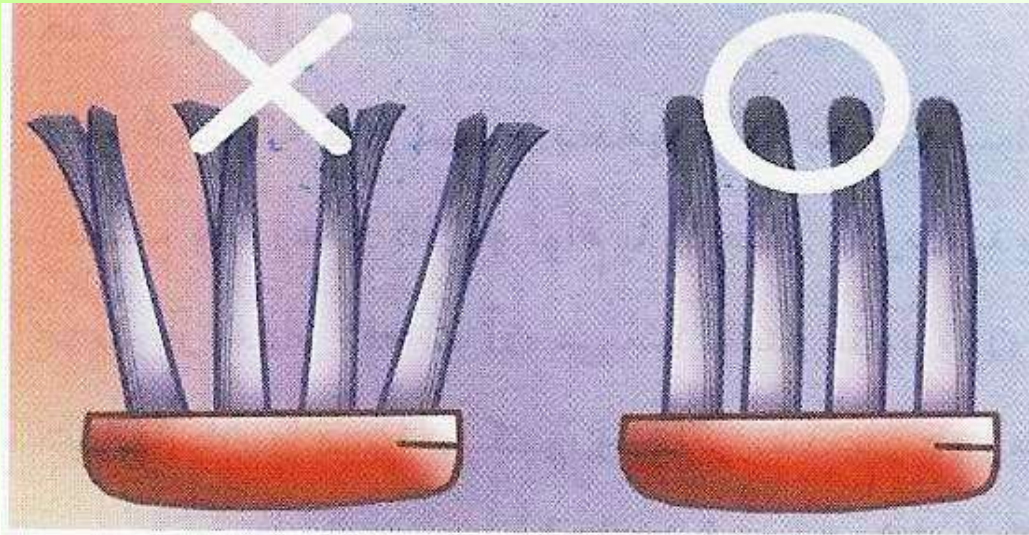
- استفاده از مسواک و خمیر دندان

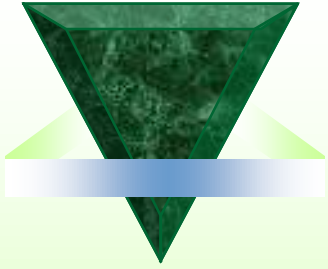
شرایط یک مسواک خوب

جنس ✓

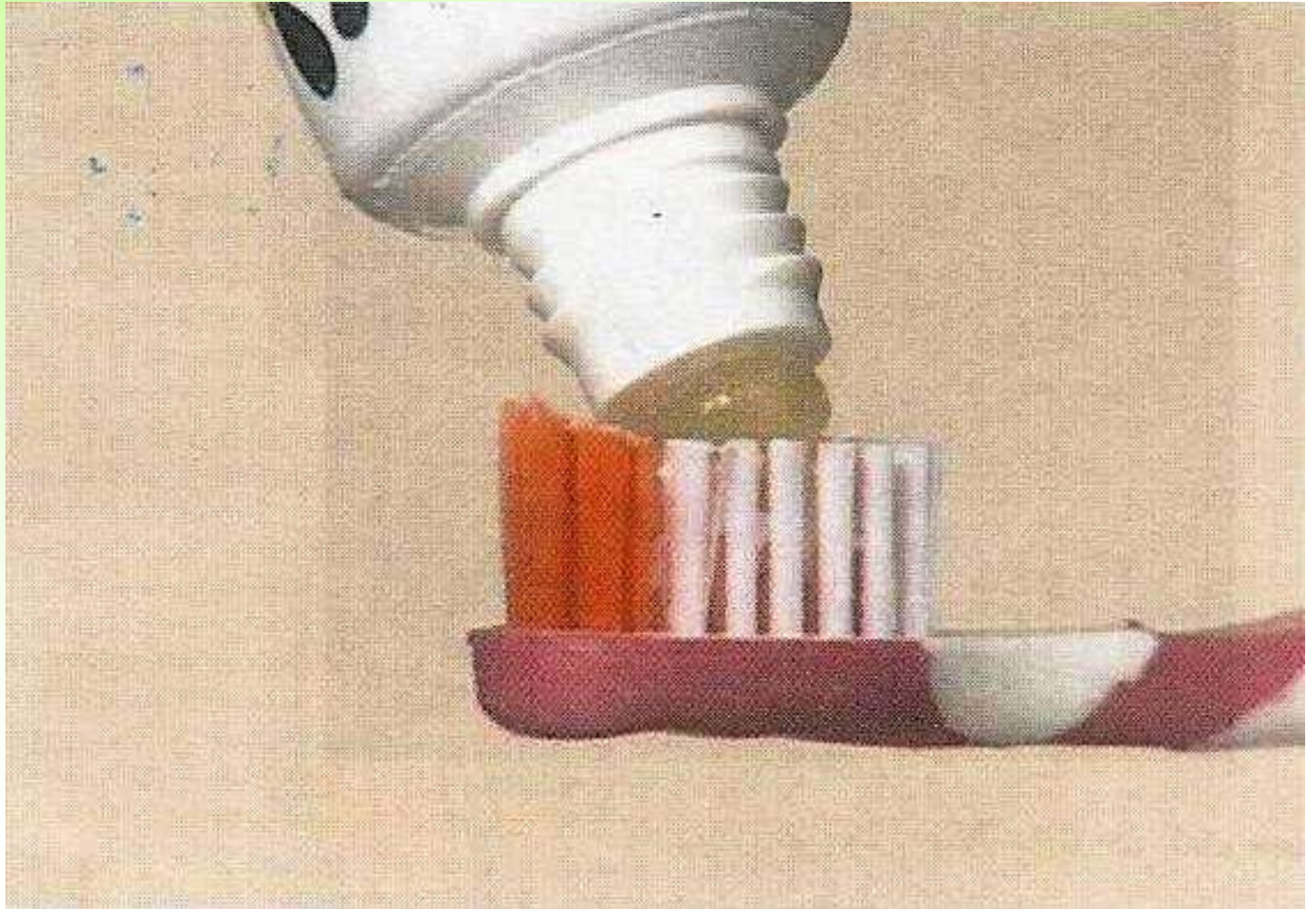
کیفیت ✓

اندازه ✓

خمير دندان:

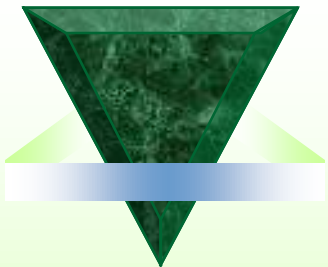

روش درست مسواک زدن:

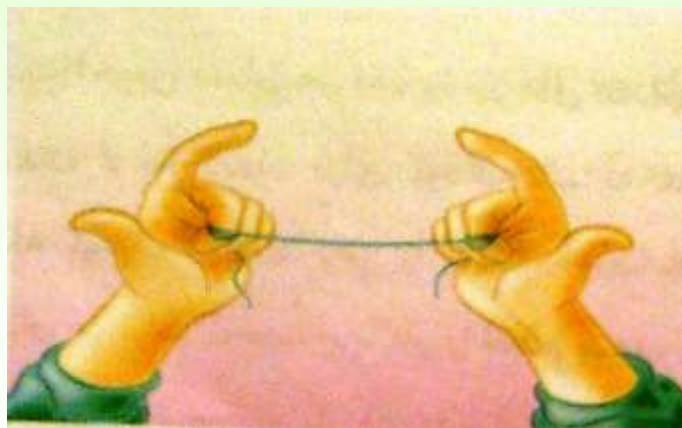
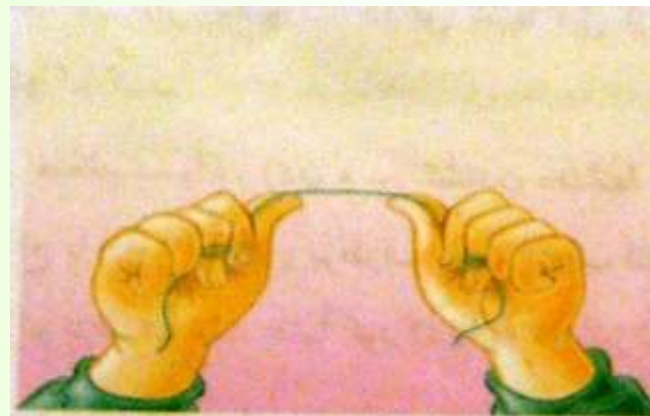
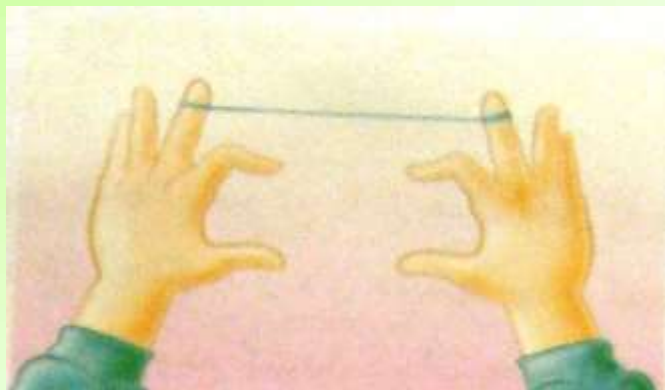

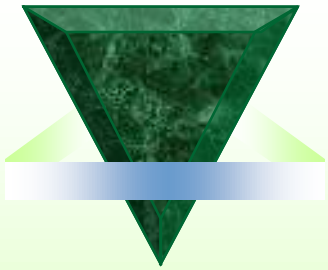
دندانهای فک بالا را با حرکت مسواک به سمت پایین تمیز می کنیم

استفاده از نخ دندان:

فلوراید چیست؟

- فلوراید یک ماده طبیعی است که باعث افزایش مقاومت دندانها در برابر پوسیدگی می شود میزان مناسب فلوراید آب آشامیدنی $2/1 \text{ ppm}$ – $7/0$ می باشد.

روش های مختلف استفاده از فلوراید:

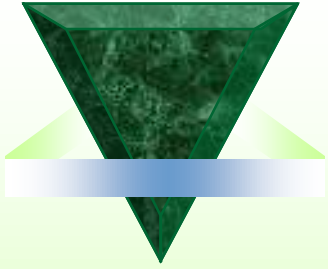

روش موضعی:

- ✓ دهانشویه سدیم فلوراید
- ✓ خمیر دندان حاوی فلوراید
- ✓ ژل ووارنیش فلوراید

روش خوراکی :

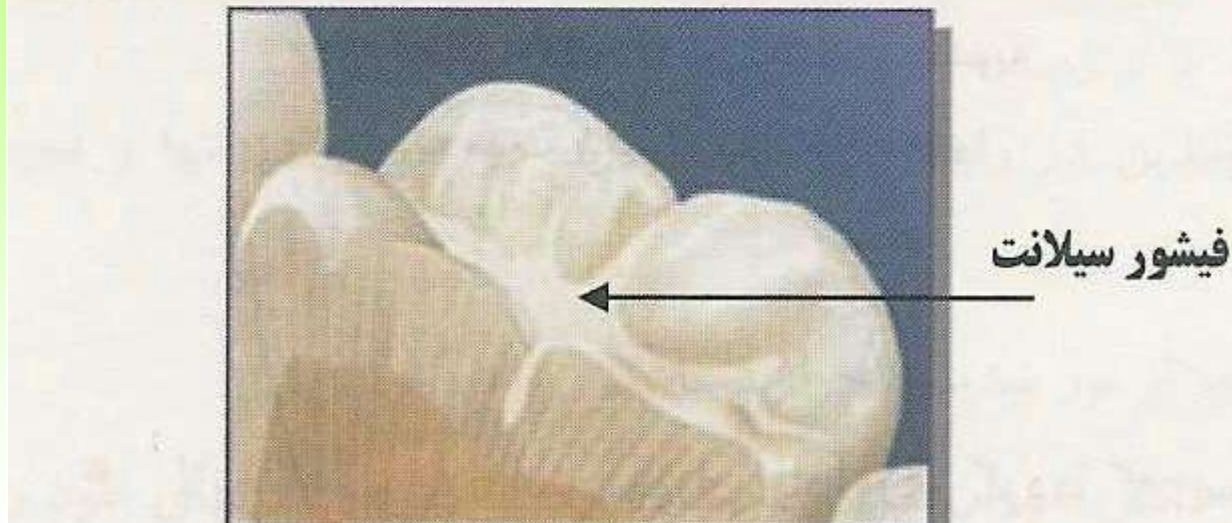
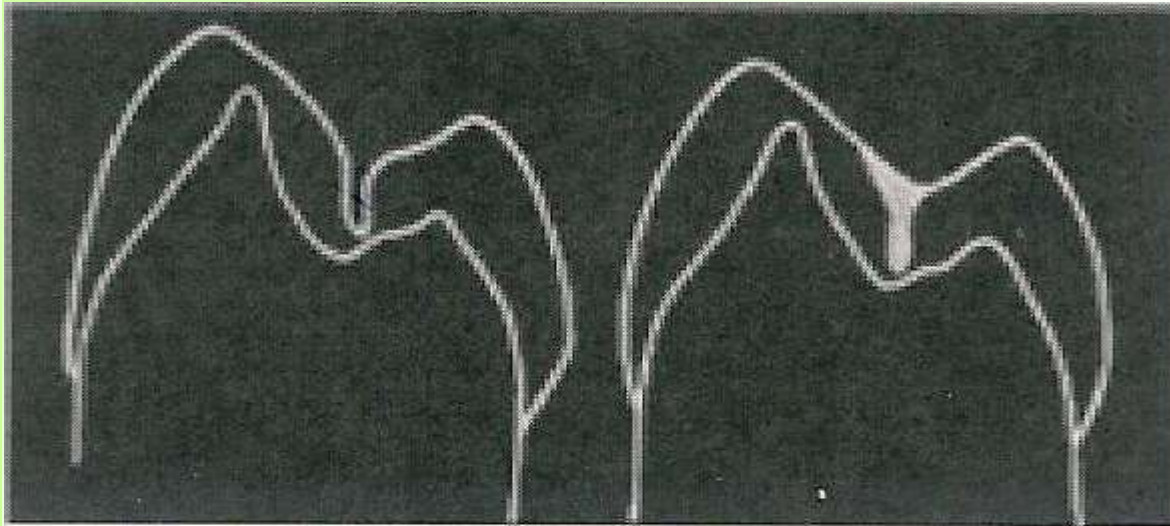
- افزودن فلوراید به آب آشامیدنی
- افزودن فلوراید به نمک، شیر و غیره
- استفاده از قرص و قطره فلوراید

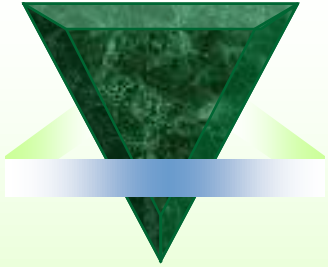

فلوروزیس چیست؟

مسدود کردن شیارهای دندانی (فیشر سیلانت):

تغذیه:

- ✓ زمانی که دندان در حال شکل گیری است (قبل از رویش دندان)
- ✓ پس از رویش دندان در دهان

پوسیدگی زایی مواد غذایی :

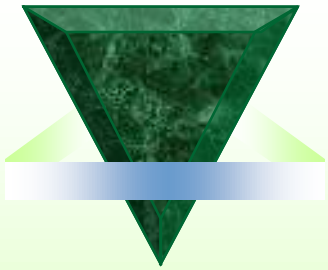

❖ شکل ماده غذایی

❖ قوام ماده غذایی

❖ دفعات مصرف مواد غذایی

❖ غذاها و مایعاتی که همراه باهم مصرف می شوند

فصل چهارم

مراقبت های دهان و دندان

اهداف: ▼

- آشنایی با علایم رویش دندان
- نحوه تمیز کردن لثه و دندانهای نوزاد
- نحوه مسواک زدن برای کودکان ۱ تا ۶ سال
- مراقبت دهان و دندان کودکان ۶ تا ۱۲ سال

مراقبت دهان و دندان کودکان زیر دو سال :

■ رویش دندان :

- قرمزی و التهاب لثه
- برجستگی لثه و خارش
- افزایش بزاق
- ناراحتی و گریه
- بی خوابی
- نوک زدن دندان از لای لثه

نحوه تمیز کردن لثه و دندانهای نوزاد:

سندرم شیشه شیر:

تأثیر قطره آهن بر روی دندان های کودکان:

نحوه مسواک زدن برای کودکان ۱ تا ۲ سال:

- بهترین روش برای کودکان این گروه سنی **روش افقی** است.
- حدود ۲ سالگی استفاده از خمیر دندان را می توان شروع کرد.

مراقبت دهان و دندان کودکان ۲ تا ۵ سال :

■ آموزش تغذیه

■ آموزش نحوه مسواک زدن و نخ دندان

عادات غلط دهانی در کودکان :

■ مکیدن لب

■ قرار گرفتن زبان
بین دندان

■ جویدن ناخن

■ مکیدن انگشت

■ جویدن گونه

■ سائیدن دندانها روی هم

■ پستانک

آسیب دیدگی و شکستگی دندانها:

■ شکستگی قسمتی از تاج :

■ بیرون افتادن دندان از دهان: دندان در یک محیط مرطوب مثل سرم نمکی، شیر، آب جوشیده سرد و یا زیر زبان فرد قرار گیرد و فوراً به دندان پزشکی ارجاع شود .

طرح سلامت دهان و دندان

کودکان تحت پوشش

مهد های کودک

والدین گرامی

آیا می دانید

که چرا **دندانهای شیری** از اهمیت ویژه ای برخوردارند؟

زیرا دندانهای شیری علاوه بر

● حفظ زیبایی ● نقش در جویدن غذا ● نقش در تکلم

وظیفه مهم دیگری نیز دارند که آن

● حفظ فضای لازم جهت رویش دندانهای دائمی

و پیشگیری از نامرتبی آنها

و همچنین پیشگیری از هزینه های گزاف ارتودنسی می باشد.

باید بدانید که پوسیدگی دندانهای شیری موجب آسیب دیدگی جواز

دندانهای دائمی می گردد پس بهتر است با اختصاص وقت و هزینه

کمتر و انجام خدمات پیشگیری دندانپزشکی به حفظ سلامت

فرزندتان کمک شایانی نمایید.

جهت دریافت اطلاعات بیشتر به سایت اداره سلامت دهان و دندان مراجعه نمایید

مسواک انگشتی

وسیله ای ساده و موثر برای رعایت بهداشت

دهان و دندان و ماساژ لثه در هنگام رویش

دندان است. این وسیله از تولد تا ۳ سالگی

استفاده می شود

مسواک زدن در کودکان زیر ۶ سال

نحوه آموزش صحیح برای تمیز کردن دندانهای

کودک بدین صورت است که والد پشت سر

کودک می ایستد ، لب و گونه توسط انگشت

یک دست کنار زده شده و مسواک زدن با

دست دیگر صورت می گیرد .

وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی

معاونت سلامت

اداره سلامت دهان و دندان

سازمان بهزیستی کشور
دفتر امور کودکان و نوجوانان

شناسنامه سلامت دهان و دندان

جدول خدمات مورد نیاز

ترمیمی	کشیدن
فلوئاید تراپی ☐	پالپوتومی
سایر موارد	

نام مورد کودک

نام و نام خانوادگی کودک

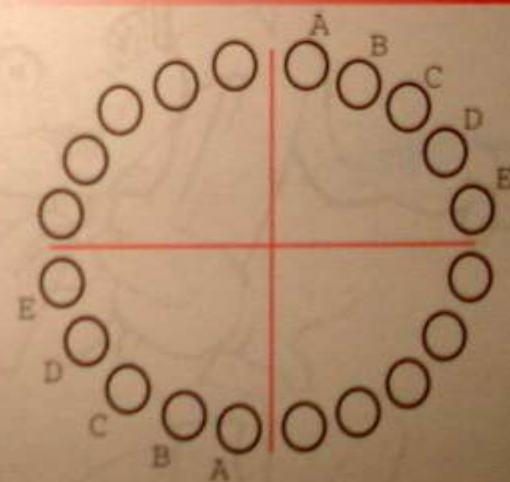
تاریخ تولد

تاریخ معاینه

جدول خدمات انجام گرفته

تاریخ	شرح خدمات	میز و اسفند آلوده Contaminated
-------	-----------	-----------------------------------

میزبان وضعیت دندانها

- ☒ سالم
- ☐ پوسیده
- ☐ زردیش نیافته
- ☐ کشیده شده

سایر موارد

۳۵ و اسفند معاینه کننده

این صفحه توسط مربی تکمیل می گردد

این صفحه توسط دندانپزشک تکمیل می گردد

پاشکر

مرکز بهداشت استان خراسان رضوی
واحد بهداشت دهان و دندان

15 12:07AM